

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 081 «ПРАВО»

Розбудова громадянського суспільства, правової держави в Україні не можлива без фахової підготовки висококваліфікованих професіоналів – науковців, практиків, у правовій сфері, що мають здатність оволодівати сучасними знаннями, постійно самовдосконалюватись задля формування системного наукового світогляду, що особливо актуалізується під час інтеграції в європейський простір задля того, щоб відповідати встановленому рівню науково-практичних високих стандартів як в громадах, так і в Україні в цілому. Наразі сучасний стан регіонів характеризується здійсненням децентралізації та формування політики регіонального розвитку, що в свою чергу потребує постійного науково-практичного дослідження у сфері права задля всебічного вдосконалення, примноження людського капіталу, із врахуванням засад сталого розвитку міст і громад.

Враховуючи підвищений інтерес до розвитку місцевих територій на засадах сталого розвитку, з особливою увагою відбулося ознайомлення з освітньо-науковою програмою (далі – ОНП) за спеціальністю 081 «Право», що розміщена у вільному доступі на сайті юридичного факультету Сумського національного аграрного університету (далі – СНАУ) та представлена для рецензування.

Ретельний аналіз інформації дозволив відмітити, що встановлена мета ОНП «Право» спрямована на підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців – дослідників та практиків зі спеціальності 081 «Право», що сприяють, зокрема, як розбудові аграрного сектора так і суспільства в цілому на засадах сталого розвитку та є свідомими громадянами, що повністю узгоджується із місією та цілями Стратегії розвитку СНАУ, що в свою чергу кореспондується з метою децентралізації та є рушійною основою й підґрунтям інтенсивного розвитку місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад, їх збалансованого розвитку.

Особливо слід підкреслити особливу унікальність ОНП «Право», що полягає у формуванні у здобувача здатності розуміти, інтерпретувати і впроваджувати основні принципи держави сталого розвитку відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, що, у свою чергу, відповідає оновленим напрямкам наукових досліджень Національної академії правових наук України відповідно до Указу Президента України від 30

вересня 2019 року № 722, що має позитивноутворюючий вплив на формування успішного розвитку об'єднаних територіальних громад на засадах рівномірного та збалансованого розвитку.

Значною перевагою ОНП є можливість опанування здобувачами наукової англійської мови, що особливо вбачається актуальним в практичному вимірі та серед наукових міжнародних комунікацій, що поряд з інтеграцією здобувачів у європейський та світовий науково-освітній простір, активно сприяє розвитку науково-практичного потенціалу на місцевому, регіональному рівні, використовуючи досвід найкращих зарубіжних практик.

Перевагою рецензованої ОНП є виокремлення та зосередження на визначених завданнях, що полягають у отриманні здобувачами поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь, а також формуванні науково-дослідницьких навичок у галузі знань «Право» з акцентом на сучасних тенденціях розвитку правових явищ, трансформації правової системи України та утвердження верховенства права людини і громадянина шляхом впровадження цілей сталого розвитку держави, громадянського суспільства і економіки, цифрової економіки, включаючи екологічний, земельний, аграрний сектор, ґрунтуючись на відповідних європейських стандартах.

Реалізація встановлених завдань, що забезпечується програмними результатами (далі – ПРН) ОНП задовольняє потреби зацікавлених сторін, забезпечує формування конкурентоспроможного фахівця.

Важливим акцентом ОНП є урахування галузевого та регіонального аспекту, що полягає у виділенні серед обов'язкових освітніх компонентів (далі – ОК) визначально унікальних для ОНП: ОК 6 – «Правові режими природних об'єктів і комплексів в умовах євроінтеграції» та ОК 14 – «Правове забезпечення сталого розвитку регіонів».

Окрім того, забезпечення галузевого та регіонального аспекту відбувається через реалізацію ПРН (ПРН 16, ПРН 18, ПРН 21 – ПРН 26), що особливо видається актуальним в реформаційний період у сфері обігу землі сільськогосподарського призначення. Так, зокрема, ПРН 23 дозволяє здобувачу виявляти знання щодо правових механізмів стимулювання сталих методів ведення сільського господарства: підтримку фермерів, забезпечення рівноправного доступу до землі, технологій і ринків.

Співпраця з науковцями юридичного факультету СНАУ дає можливість зі впевненістю стверджувати, що ОНП забезпечена висококваліфікованими науковцями, фаховими спеціалістами, професіоналами - практиками якими проводяться ґрунтовні дослідження з теоретичних і практичних правових

питань в межах активно функціонуючих наукових шкіл у сферах адміністративного, інформаційного, екологічного, аграрного та земельного права. Так, особливо цінним в ОНП вбачається виникнення синергетичного ефекту від взаємодії досвідчених вчених-викладачів (які є керівниками різних наукових юридичних шкіл з теоретичних і практичних правових питань), професіоналів-практиків і мотивованої спільноти здобувачів (які спроможні реалізувати право на доступ до юридичної професії на регіональному рівні), а також орієнтування на системне удосконалення суспільних відносин в усіх сферах суспільства, передусім екологічної, земельної, природоресурсної, аграрної: сучасних правових і цифрових інструментів, що є фокусом реалізації ОНП.

З впевненістю констатуємо, що юридичний факультет СНАУ володіє достатнім науковим потенціалом, спроможним забезпечувати якісно високий рівень реалізації наукової складової підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти.

Таким чином, враховуючи вищевикладене, можемо стверджувати, що освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Сумського національного аграрного університету, що надана для рецензування ґрунтується на сучасних концептуальних засадах, підготовлена на належному науково-методологічному рівні, а відтак може бути рекомендована до застосування під час підготовки здобувачів вищої освіти відповідного рівня.

**Секретар Сумської міської ради,
доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України**

О.М. Рєзнік